

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Методика виконання дисертаційної роботи»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Третього (освітньо-наукового) рівня
Код і найменування спеціальності	201 Агрономія
Тип і назва освітньої програми	ОНП Агрономія
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (-и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	ННІ агротехнологій, селекції та екології Кафедри селекції, насінництва і генетики
Контактні дані розробника (-ів)	Кулик Максим Іванович , д.с.-г.н., професор, професор кафедри селекції, насінництва і генетики <i>Контакти:</i> ауд. 56 (навчальний корпус №1) <i>e-mail:</i> maksym.kulyk@pdau.edu.ua сторінка науково-педагогічного працівника: https://www.pdau.edu.ua/people/kulyk-maksym-ivanovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Знання з навчальних дисциплін: Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях, Філософія і наукове мислення, Організація наукових досліджень і проєктів в агрономії.
Компетентності	<i>Загальні компетентності (ЗК):</i> ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. <i>Спеціальні (фахові):</i> СК8. Здатність виявляти, отримувати й аналізувати інформацію з різних джерел, організовувати та керувати інформацією. СК9. Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Результати навчання	РНЗ. Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших

дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

PH12. Здатність використовувати сучасні методи наукових досліджень в агрономії для глибокого і комплексного оцінювання одержаних результатів.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає розвиток у здобувачів наступних навичок: критичне мислення, комунікація, командна робота, гнучкість, емоційний інтелект, адаптивність та резилієнтність, системне та критичне мислення та інші, що є необхідними для успішної професійної діяльності в галузі сільського господарства. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі приймають участі у групових обговореннях та презентаціях, де повинні чітко і зрозуміло донести свої ідеї та результати досліджень. Це сприяє розвитку комунікативних навичок, вміння працювати в команді та обмінюватися інформацією, що є критично важливим для успішної реалізації проектів у професійній сфері. За вивчення складових навчальної дисципліни беруть до уваги принципи цілей сталого розвитку (Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки для сприяння сталого розвитку сільського господарства, партнерство заради сталого розвитку, відповідальне споживання та виробництво, та ін.) та складові екологічній відповідальності, що формує у здобувачів етичне ставлення до своєї роботи і відповідальність за вплив на навколишнє середовище. А це важливий аспект соціальної компетентності на сучасному розвитку суспільства.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни – опанування здобувачами вищої освіти теоретичних положень науково-дослідної діяльності та методичних засад щодо виконання конкретних видів наукових, навчально-дослідних, дисертаційних та інших робіт; уміння використовувати сучасні методи наукових досліджень в агрономії для глибокого і комплексного оцінювання та узагальнення одержаних результатів.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Особливості узагальнення матеріалу наукових досліджень
Тема 2. Технологія роботи над дисертацією
Тема 3. Науково-методичні підходи до написання дисертаційної роботи
Тема 4. Вимоги до оформлення дисертації
Тема 5. Опублікування результатів дисертаційного дослідження
Тема 6. Попередній розгляд дисертації та порядок її захисту

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення), наочні методи (ілюстрування, спостереження), практичні методи (практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування).

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни).

Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни)

Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії), комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій).

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування; бесіда; доповідь), методи самоконтролю (самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу.
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані здобувачем, в т.ч. і самостійно та у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного опанування здобувачем вищої освіти навчального матеріалу із наступною перевіркою викладачем отриманих знань у письмовій чи усній формі.
- щодо академічної доброчесності	Політика щодо академічної доброчесності у Полтавському державному аграрному університеті регламентується нормативно-правовими актами. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація, фальсифікація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
- щодо відвідування занять	Відвідування занять є обов'язковим згідно розкладу дзвінків. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба або академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Відсутність здобувача на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу та не звільняє здобувача від виконання завдання на самостійну підготовку або завдання поточного контролю.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету».
- щодо оскарження результатів оцінювання	Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами вищої освіти контрольних заходів у регульовано процедурами п. 5.5 «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті».

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Конспект лекцій з курсу «Методика виконання дисертаційної роботи (PhD Thesis Prospectus)» для здобувачів наукового ступеня доктора філософії / Укл. І. Я. Омецінська. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 80 с.
URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38438/1/napbsannja%20dusertazii.pdf>
2. Кулик М. І., Рожков А. О., Рожко І. І. Організація наукових досліджень, структура та захист дисертаційної роботи з агрономії : навчальний посібник. Полтава: "Астроя", 2024. 132 с.
3. Підготовка і захист дисертації на здобуття наукового ступеня у галузі технічних наук: Інформ.-довідк. посіб. / Автори-упорядники: д-р техн. наук, проф. В. С. Моркун, д-р техн. наук, проф. М. І. Ступнік, канд. техн. наук В. В. Тронь. Кривий Ріг, 2019. 110 с.
4. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 4 в редакції від 21.03.2022 р. № 341 (із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року N 341, від 19 травня 2023 року N 502, від 3 травня 2024 року N 507). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KP220044>
5. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії. Постанова КМУ, від 12 січня 2022 р. № 44.
6. Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради Полтавського державного аграрного університету / Укладачі: О. Галич, О. Костенко, В. Аранчій, та ін. Полтава. 2024. 38 с.

Допоміжні

1. Вимоги до оформлення дисертацій, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
2. Воротіна Л., Воротін В., Гуткевич С. Кандидатська дисертація: методика написання і захисту: посібник для аспірантів і здобувачів наукового ступеня. К., 2006. 138 с.
3. Зосимов А., Голік В. Дисертаційні помилки: монографія. 3-є вид., доп. і випр. Х.: ІНЖЕК, 2005. 216 с.
4. Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні : монографія / [А. Ф. Павленко, Л. Л. Антонюк, Н. В. Василькова, Д. О. Ільницький та ін.]; за заг. ред. д.е.н., проф. А. Ф. Павленка та д.е.н., проф. Л. Л. Антонюк. К. : КНЕУ, 2014. 350 с
5. Захаркевич О. В., Швець Г. С., Сарана О. М. Основи наукових досліджень. Хмельницький: ХНУ, 2013. 223 с.
6. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
7. Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2010. 176 с. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Алерта, 2014. 620 с.
8. Ковалів Ю. Абетка дисертанта. Методологічні принципи написання дисертації: посібник. К.: Твім інтер, 2009. 457с.
9. Конверський Ф. Є. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб.; за ред. Ф.Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
10. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: Кондор, 2003. 192 с.

11. Клепо С. Ф. Наукова робота і управління знаннями: Навчальний посібник. Полтава: ПОППО, 2005. 201 с.
12. Науково-освітній потенціал нації : погляд у ХХІ століття / Авт. кол. В. Литвин (кер.), В. Андрущенко, С. Довгий та ін. К. : Навч. книга, 2003. Кн. 1: Пріоритет інтелекту. 2003. 608 с.
13. Юринєць В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Львів, 2011. 178 с.
14. Черній А. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця: посібник. К.: Арістей, 2005. 232 с.
15. Цеков Ю. 100 запитань і 100 відповідей про підготовку і атестацію наукових і науково-педагогічних працівників. Довідник. / За ред. Р. Бойка. К.: Толока, 2003. 80 с.
16. Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи. 36 нормат. док. з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / Упоряд. Л. Мірошніченко. К.: Толока, 2012. 56 с.
17. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради. 3-тє видання, виправлене і доповнене/ Автор-упорядник Л.А. Пономаренко, доктор технічних наук, професор. К.: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», Видавництво «Толока», 2005. 80 с.
18. Masanja N. M. Practical Handbook to Dissertation and Thesis Writing. Andrews University, NMM Printers, 2019. 290 p. ISBN: 978-9976-59-470-6

Інформаційні ресурси

1. Нормативно-правова база аспірантури. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pdau.edu.ua/content/normativnopravova-baza-aspirantury>
2. Наукові фахові видання. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pdau.edu.ua/content/naukovi-fahovi-vydannya>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.nplu.kiev.ua>.
5. Правила оформлення наукових робіт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pdau.edu.ua/content/pravyla-oformlennyanaukovykh-robit>
6. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII (із змінами, внесеними згідно із Законом № 1709-IX від 07.09.2021. Верховна Рада України. Законодавство України. Інтернет-джерело. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>:
7. Aspirant. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://aspirantura.com.ua/uk/blog/pidgotovka-do-zahistu-disertatsiyi-praktichni-poradi-ta-rekomendatsiyi/>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри селекції, насінництва і генетики
протокол від 2.09.2024 № 1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни «Методика виконання дисертаційної роботи»

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти*			Разом
	виконання практичних занять	опитування	виконання завдань сам. роб.	
Тема 1. Особливості узагальнення матеріалу наукових досліджень	3/3	4	5/5	20
Тема 2. Технологія роботи над дисертацією	3/3	4	5/5	20
Тема 3. Науково-методичні підходи до написання дисертаційної роботи	3/3	4	5	15
Тема 4. Вимоги до оформлення дисертації	3/3	4	5	15
Тема 5. Опублікування результатів дисертаційного дослідження	3/3	4	5	15
Тема 6. Попередній розгляд дисертації та порядок її захисту	3/3	4	5	15
Разом	36	24	40	100

Шкала та критерії оцінювання
виконання практичного заняття
(назва форми контрольного заходу)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Практична робота виконана повністю, показано високий рівень знання, уміння планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, що свідчить про формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
2	Практична робота виконана не повністю, показано певні знання, часткове уміння планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на середньому рівні.
1	Практична робота частково виконана, не показано знання матеріалу, відсутність планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на низькому рівні.
0	Лабораторна робота не виконана, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання
опитування
(назва форми контрольного заходу)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Відповідь на питання надана повністю, обґрунтовано з наведенням прикладів, здобувачем показано високий рівень знання, уміння планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, що свідчить про формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
3	Відповідь на питання надана повністю, здобувачем показано достатній рівень знання, уміння планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, що свідчить про формування компетентностей та

	досягнення програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
2	Відповідь на питання надана мне повністю, здобувачем не показано низький рівень знання, уміння планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, що свідчить про формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на середньому рівні.
1	Наявна часткова відповідь на питання, але інформація здобувачем висвітлена не в повному об'ємі або невірна, що не дає можливість у повному обсязі оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
0	Відсутні відповіді на питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

**Шкала та критерії оцінювання
виконання завдань самостійної роботи**
(назва форми контрольного заходу)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Питання самостійної роботи розкриті повністю, здобувач проявив глибокі знання, що логічно структуровані, уміння планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, що свідчить про формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на дуже високому рівні
4	Питання самостійної роботи розкриті повністю, здобувач проявив достатні знання, що не повною мірою структуровані, уміння планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, що свідчить про формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні
3	Наявні відповіді на питання самостійної роботи з незначними помилками, здобувачем показано достатні знання матеріалу, але недостатній рівень вмінь щодо планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на середньому рівні.
2	Наявні часткові відповіді на питання самостійної роботи, здобувачем показано низький рівень знання матеріалу, недостатній рівень вмінь щодо планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів,

	критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на низькому рівні.
1	Наявні неповні відповіді на питання самостійної роботи, більшою мірою – з помилками, здобувачем не показано знання матеріалу, низький рівень вмінь щодо розуміння й аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на досить низькому рівні.
0	Відсутні відповіді на питання самостійної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів у здобувача вищої освіти.